

# Pandemi Sürecinde Okula Dönüş Araştırması

---

TEMMUZ 2020

# Amaç, Yöntem ve Örneklem Yapısı

---

# AMAÇ

---

Pandemi döneminde okullarda yaşanmış krizleri, zorlukları ve bulunmuş çözümleri karakterize etmek

Okula dönüş sürecinde yaşanabilecek zorlukları saptamak

Yeni eğitim döneminde müdür/öğretmen/PDR'lerin zorluklara hazırlıklı olmalarını sağlayacak beceri ihtiyaçlarını belirlemek

# YÖNTEM & ÖRNEKLEM



## KALİTATİF

Özel okullar ile 2 adet  
Odak Grup Tartışması  
1 grup Müdürler  
1 grup PDR



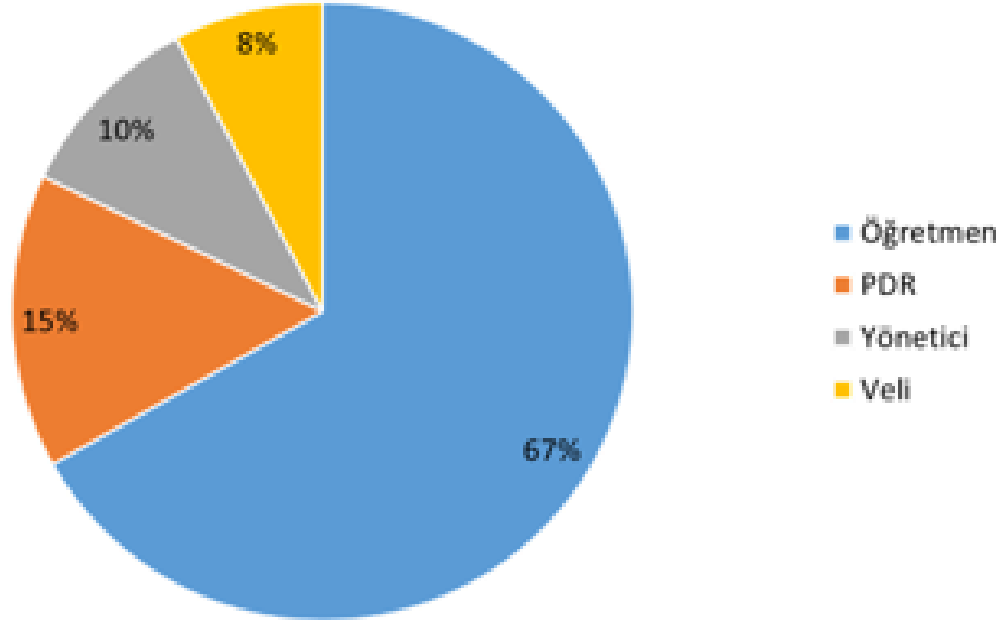
## KANTİTATİF

Mobil Anket  
358 adet  
Öğretmen  
Veli  
PDR  
Yönetici

# KANTİTATİF ÖRNEKLEM YAPISI

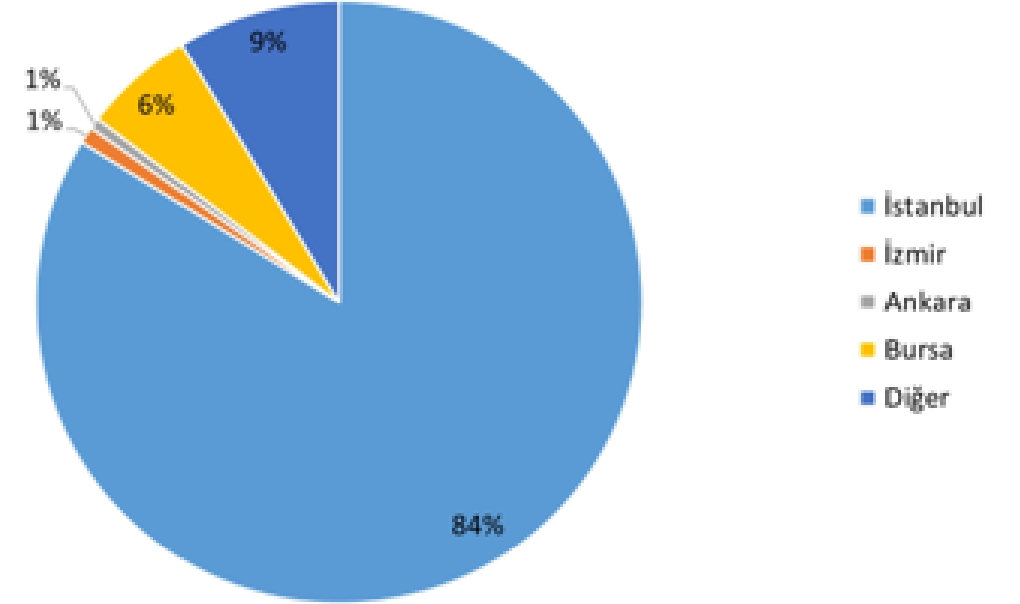
## OKULDAKİ ROL

*Öğretmen ağırlıklı*



## ŞEHİR

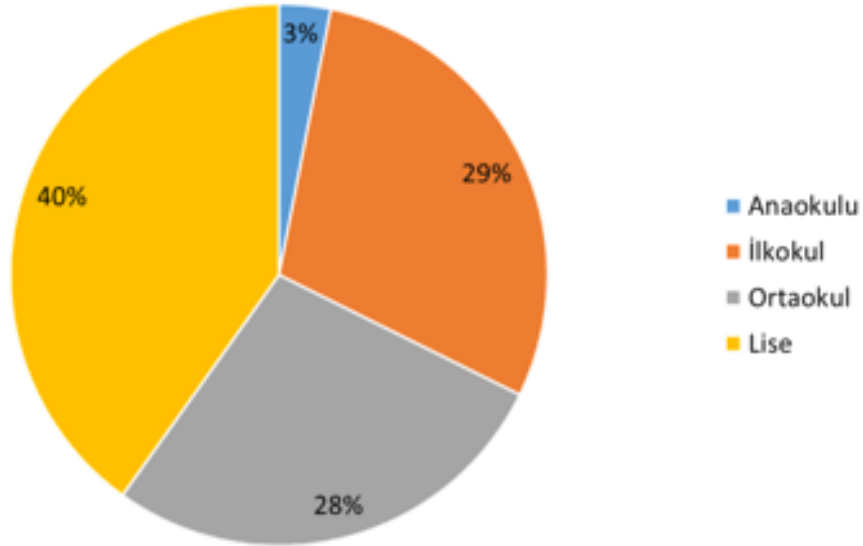
*İstanbul ağırlıklı*



# KANTİTATİF ÖRNEKLEM YAPISI

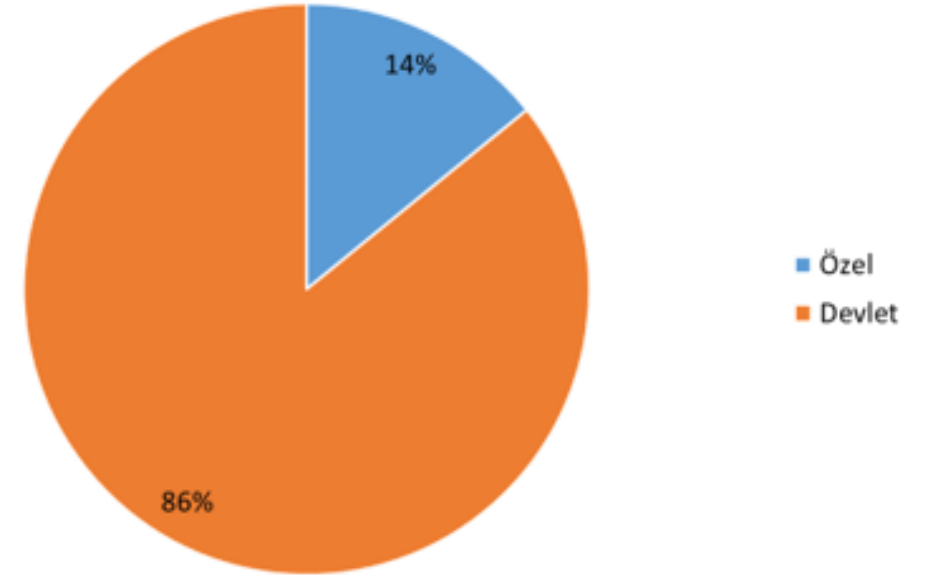
## Kademe

*Lise ağırlıklı*



## Devlet / Özel Ayrımı

*Devlet okulu ağırlıklı*



# BULGULAR

---

KANTİTATİF BULGULAR PDR, ÖĞRETMEN VE YÖNETİCİLER  
OLARAK DEĞERLENDİRİLMİŞTİR. (N=306)

# KRİZ NEDİR?

---

Kriz, bilinen düzenin aksadığı ve baş etme mekanizmalarının işe yaramadığı durumlar olarak tarif edilmektedir.

- Kriz zamanında normal hayat durur, bilinen rutin değişir, hızlı tepki verip aksiyon almak ve yeni baş etme mekanizmaları geliştirmek gerekir.
- Belirsizlik hissettirir.
- Hazırlıksız yakalanılan bir durumdur.
- Risk vardır.



# Okulda Kriz:

öğrenciyi ve  
öğretim hayatını,  
sağlığı, düzeni ve  
toplumu tehdit  
eden durumlar

- Vefatlar
- Kazalar
- Terör
- Doğal afetler (deprem, salgın vb.)
- Ekonomik krizler
- Öğretmen kaynaklı krizler
- İntihar söylemleri
- Medya ile ilgili krizler
- Taşeron firmalar ile krizler
- Veliler ile krizler

# Koronavirüs salgını: Kriz yönetmeliklerinde bulunmayan, yaşanan en ciddi kriz

---

- Eğitim ve beceriler yüz yüze eğitime göre yapılandırılmışken aniden uzaktan eğitime geçme zorunluluğu
- İlk anda yaşanan ciddi şok



Ancak özel okullar Koronavirüs krizine hızla adapte olduklarını düşünmektedir.

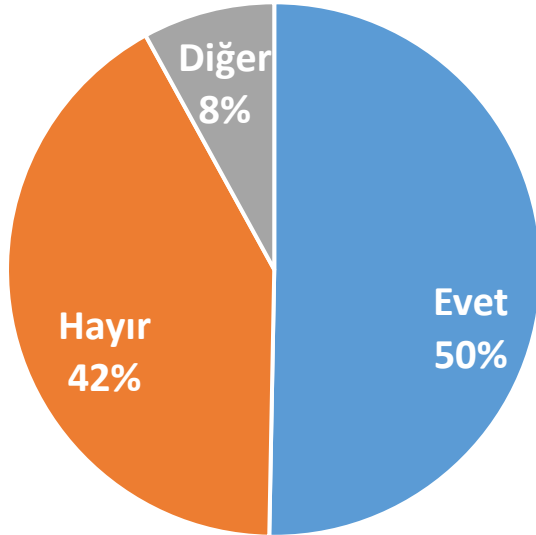
# BULGULAR

---

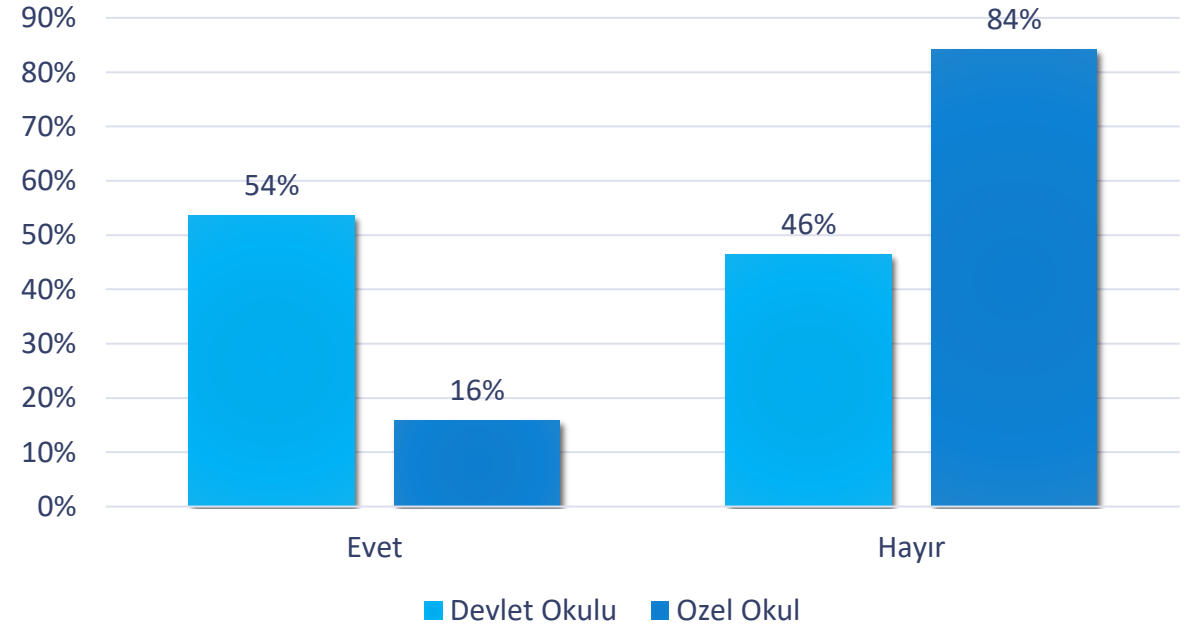
PANDEMİ DÖNEMİNDE ONLINE EĞİTİM SÜRECİNDE  
YAŞANANLAR

Örneklemin yarısı uzaktan eğitim sürecinde öğrencilerin müfredatın gerisinde kaldığını düşünmektedir.

Uzaktan eğitim sürecinde öğrencilerinizin müfredatın gerisinde kaldığını düşünüyor musunuz?\*

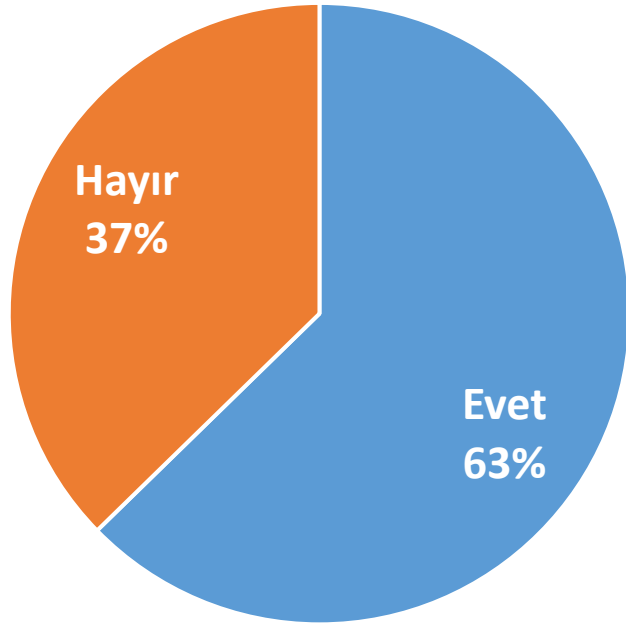


**Devlet okullarındaki paydaşlar özel okullara göre daha çok müfredatın gerisinde kaldığı düşünmektedir.\***

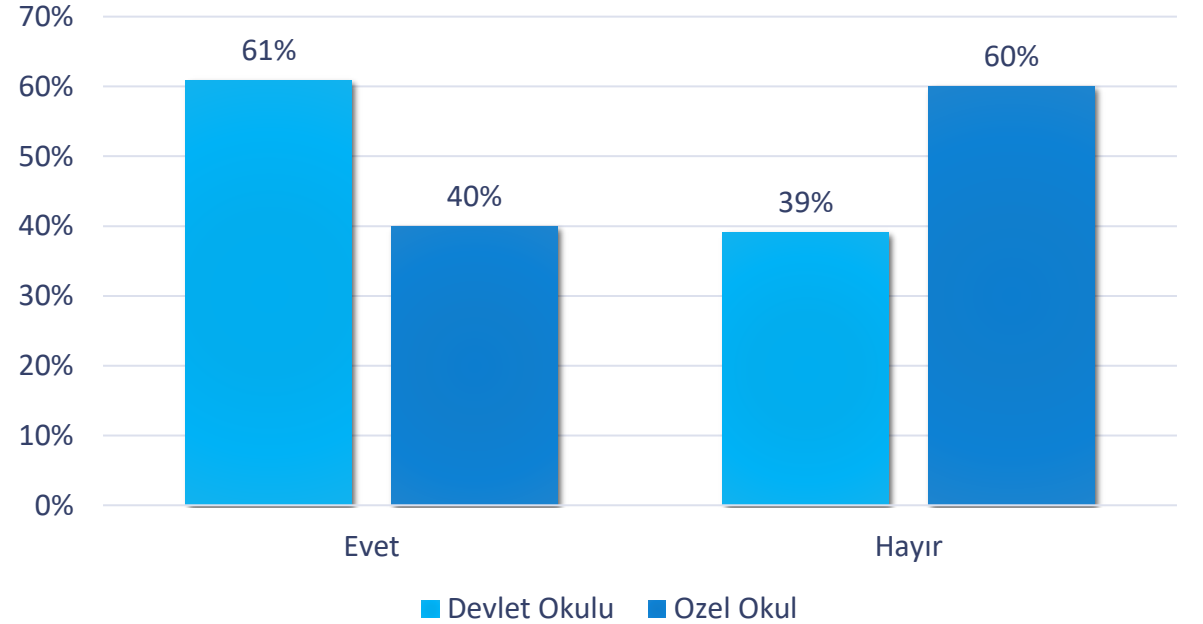


## Uzaktan eğitim sürecinde öğrencilerle iletişimin zayıfladığı düşünülmektedir.

Uzaktan eğitim sürecinde öğretmenlerin ve idarenin öğrencilerle olan iletişimin zayıfladığını düşünüyor musunuz?\*



Öğrencilerle iletişim **devlet okullarında** daha fazla zayıflamıştır.\*



Özel okullar  
uzaktan eğitim  
sürecinde  
öğrenciler ve  
velilerle yoğun  
iletişime geçmiştir.

Özel okul paydaşları bu süreçte aşağıdaki şekillerde öğrenciler ve velilerle iletişimin sağlandığını belirtmişlerdir:

- Velilerden gelen tepkileri ve soruları yönetmek üzere veli bilgilendirmeleri, bireysel görüşmeler, bültenler
- Öğrenci bilgilendirmeleri (psikolojik destek kitapçıkları)
- Velilerin ve öğrencilerin okul ile rahatça iletişime geçebilmelerini sağlamak (Ör: sınıf Whatsapp grupları)
- Online derslerde velilerin de bulunması nedeniyle veliler ile artan temas
- PDR'nin sağladığı psikolojik destek
  - Hem veliler hem öğrencilerle online görüşmeler
  - Süreçte travma yaşayan öğrencilerle bireysel görüşmeler
  - Sağlık çalışanlarının çocuklarına destek
- Bilgisayar kullanımında zorlanan öğrencilere online teknolojik destek

Uzaktan eğitim sürecinde **teknoloji** kullanımında **beklenenden daha az zorluk** bildirilmiştir.



Zorluk yaşamayanların oranı %74

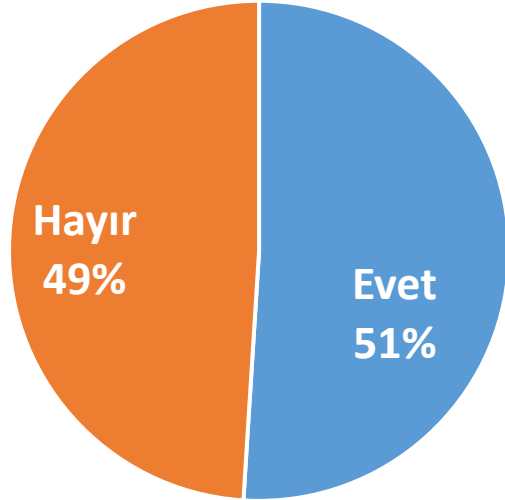


Daha az zorluk yaşanmasına ilişkin belirtilen nedenler\*

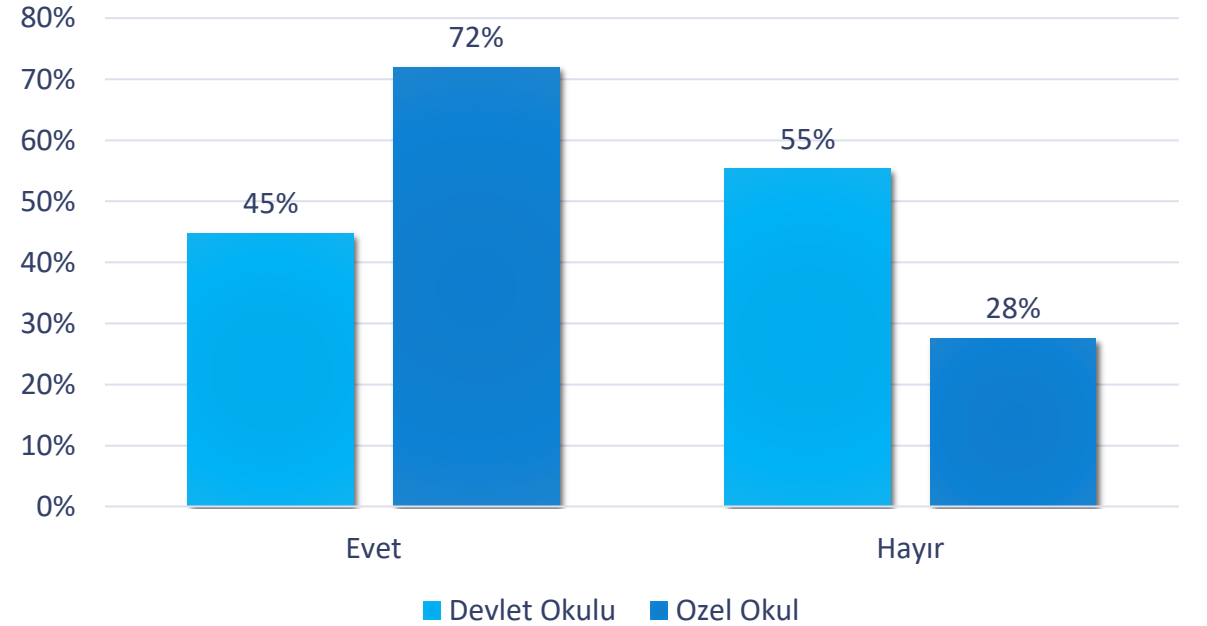
- ✓ Takım çalışması
- ✓ Teknolojik destek
- ✓ Teknolojik alt yapıya ve öğretmenlerin teknoloji kullanımına daha önce yapılmış yatırımlar
- ✓ Farklı platformlara geçişte hızlıca adapte olunabilmesi (Zoom gibi online konferans platformları)
- ✓ Birçok okulda online derslere aşinalık

# Örneklemin yarısından fazlası bu dönemde her zamankinden **daha fazla çalıştığını** düşünmekte

Uzaktan eğitim sürecinde daha çok çalıştığınızı düşünüyor musunuz?  
(n=306)



**Özel okullarda** çalışanların %72'si pandemi döneminde daha fazla çalıştıklarını düşünmektedir.





## Odak gruplarda ortaya konan “daha fazla çalışma” sebepleri:

- Yeni düzene adapte olmak ve sorunları çözmek için harcanması gereken ciddi emek ve zaman
- Tüm paydaşların (anne babalar dahil) normal çalışma saatlerinden fazla çalışmış ve ev iş, özel hayat kavramlarının yaygın biçimde ortadan kalkmış olması
  - Kendi ailelerinin ihtiyaçlarını ve öğrencilerinin ihtiyaçlarını karşılamak
- PDR’lerin tüm paydaşlara sık/yoğun şekilde sosyal/duygusal destek vermek zorunda kalarak her zamankinden daha fazla çalışması
- Online derslerin gerektirdiği yüksek konsantrasyon

Daha fazla çalışma sonucunda özellikle müdürler ve PDR bu süreçte zorlanmış ve yorulmuş olduklarını belirtmişlerdir.

# Uzaktan eğitim sürecinde okulların bazı uygulamaları

## Teknik Altyapı Hazırlığı

### İlk aksiyonlar süreci

Ekiplerin bir araya gelip çözümler üretmeleri

- Teknoloji alt yapısının hazırlanması, teknolojik destek
- Materyallerin online eğitime uyarlanması
- Platformların belirlenip uygulamaların geliştirilmesi

## Bilgilendirmeler

### Velilere ve öğrencilere

Geçiş sürecini anlatmak ve yeni düzene hazırlanmak

- Velilere farklı uzaktan eğitim müfredatlarının anlatılması
- Eğitim uzmanlarından video paylaşımları
- Velilere bilgilendirme bültenleri
- Velilerin ve öğrencilerin ihtiyaçlarını anlamaya yönelik toplantılar
- Webinarlar, uzmanlarla canlı yayınlar

## PDR desteği

### Veli, öğrenci ve öğretmen

Sürece adaptasyonu sağlamak amacıyla verilen her türlü destek

- Rehberlik saatlerinde öğrencilerin duygu durumlarını anlamaya yönelik sohbetler
- Velilerle evdeki durumu anlamak için bireysel görüşmeler
- Pozitif psikoloji, psikolojik sağlık, mindfulness kullanarak destekler
- Öğretmenlerle ve velilerle destek grupları
- Dışarıdan uzmanlardan alınan destekler

## Uzaktan eğitim sürecinde yaşanan zorluklar

Öğrencilerin odaklanmasının sağlanması ve derse ilgisini canlı tutabilmek

Online eğitime yönelik bilgi ve tecrübe yetersizliği

Göz teması ve genel temas eksikliği

Veliler (sınır koyma, kaygılarıyla baş etme)

Yorgunluk, tükenmişlik

Çocukların ekran kullanımının artması

Özel hayatın ortadan kalkması, aşırı çalışmak

Öğretmenlerin yükü (ilgiyi canlı tutmak, kendi çocuklarıyla ilgilenememek gibi)

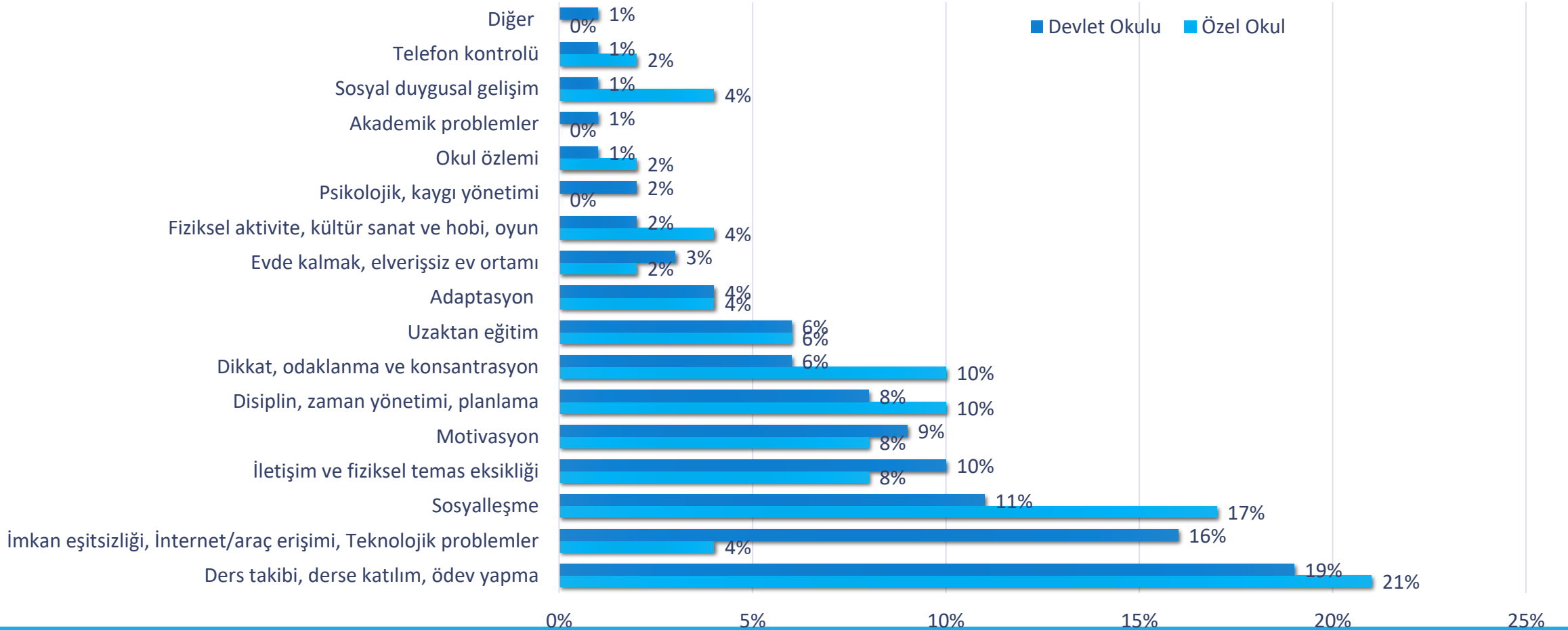
8.-12. sınıflardaki belirsizlik ve yüksek kaygı (sınav, mezuniyet gibi)

Anaokulu ve ilkokula özel sorunlar (ekranda ders yapma, bağımsızlık gelişiminin engellenmesi)

PDR'lerin destek ihtiyacı

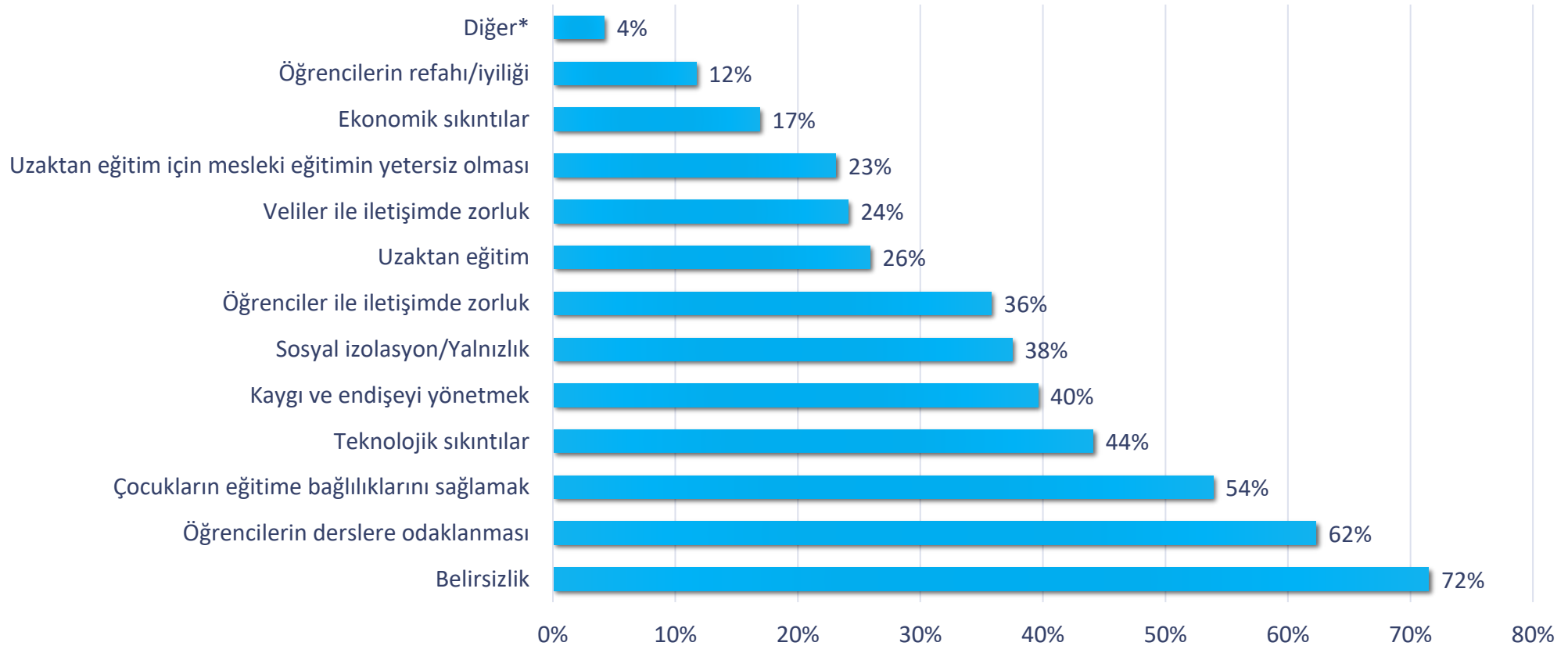
# Uzaktan eğitim sürecinde çocuklar daha çok dersler konusunda zorlanmıştır.

## Uzaktan eğitim sürecinde çocukların en çok zorlandıkları alan ne oldu?\*



Uzaktan eğitim sürecinde okul çalışanları en çok belirsizlik ve öğrencilerin derslere odaklanması konularında zorlanmıştır.

### Pandemi sürecinde karşılaştığınız en büyük zorluk neydi?\*



# BULGULAR

---

YENİ EĞİTİM DÖNEMİ

Okula dönüş bir taraftan rutine tekrar kavuşabilmek anlamına gelirken diğer taraftan ne getireceği bilinmeyen bir durumdur.

#### AVANTAJLAR

- Rutine ve 'eski' bilinene geri dönme
- Çocuklarla yan yana olabilmek
- Göz temasının avantajları

#### DEZAVANTAJLAR

- Yeni 'normal' bilinmeyen bir düzen
- Sağlık, hijyen ve sosyal mesafeyi korumanın zorluğu ile ilgili endişeler
- Okula dönmektense nispeten deneyim sahibi olunan uzaktan eğitim daha güvenli bir seçenek olarak düşünülmektedir.

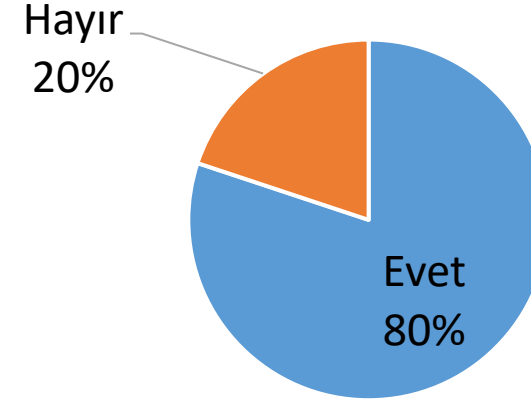
Tüm paydaşlar okula dönmek konusunda endişelidir.

Endişenin temel kaynakları salgının bitmemesi ve okulda önlemlere uymakta yaşanacak zorluklardır.

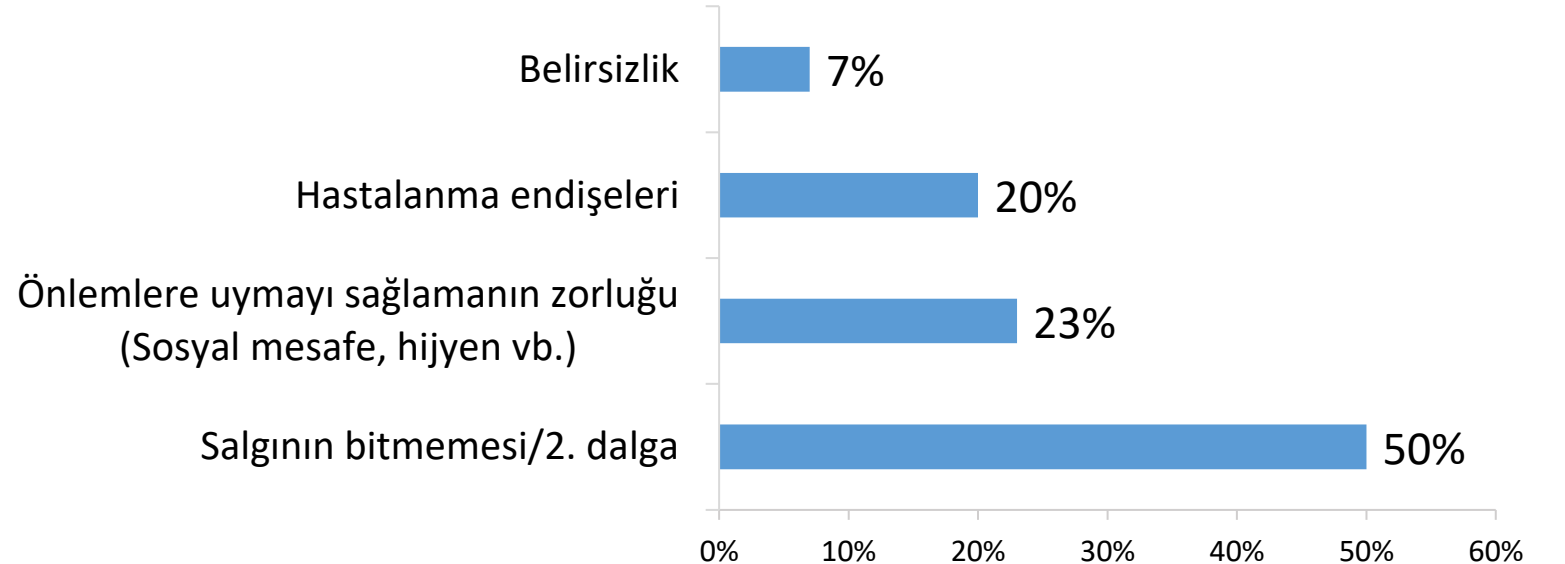
Devlet okulunda çalışan paydaşlar görece daha endişelidir.

\*Kantitatif araştırma bulguları

Önümüzdeki aylarda okulların yeniden açılmasıyla ilgili endişeleriniz var mı? (n=306)



Yanıtınız "Evet" ise lütfen açıklayınız: (n=245)





Okula dönüş  
senaryosunda  
kaygıyı etkili  
biçimde yönetmek  
gerekecektir.

### Yönetilmesi gereken kaygılar:

- Hastalanma endişeleri
- Sosyal mesafenin korunamaması endişesi (özellikle devlet okullarında çok yoğun)
- Servis, toplu taşıma vb. araçlarla okula gelme endişesi
- Öğretmen, veli, öğrenci ve çalışanların belirsizlik nedeniyle kaygılarının artması
- Mevsimsel grip (COVID-19 ile karışması) sonucu yaşanabilecek sağlık kaygıları

### Yaşanabilecek diğer sorunlar:

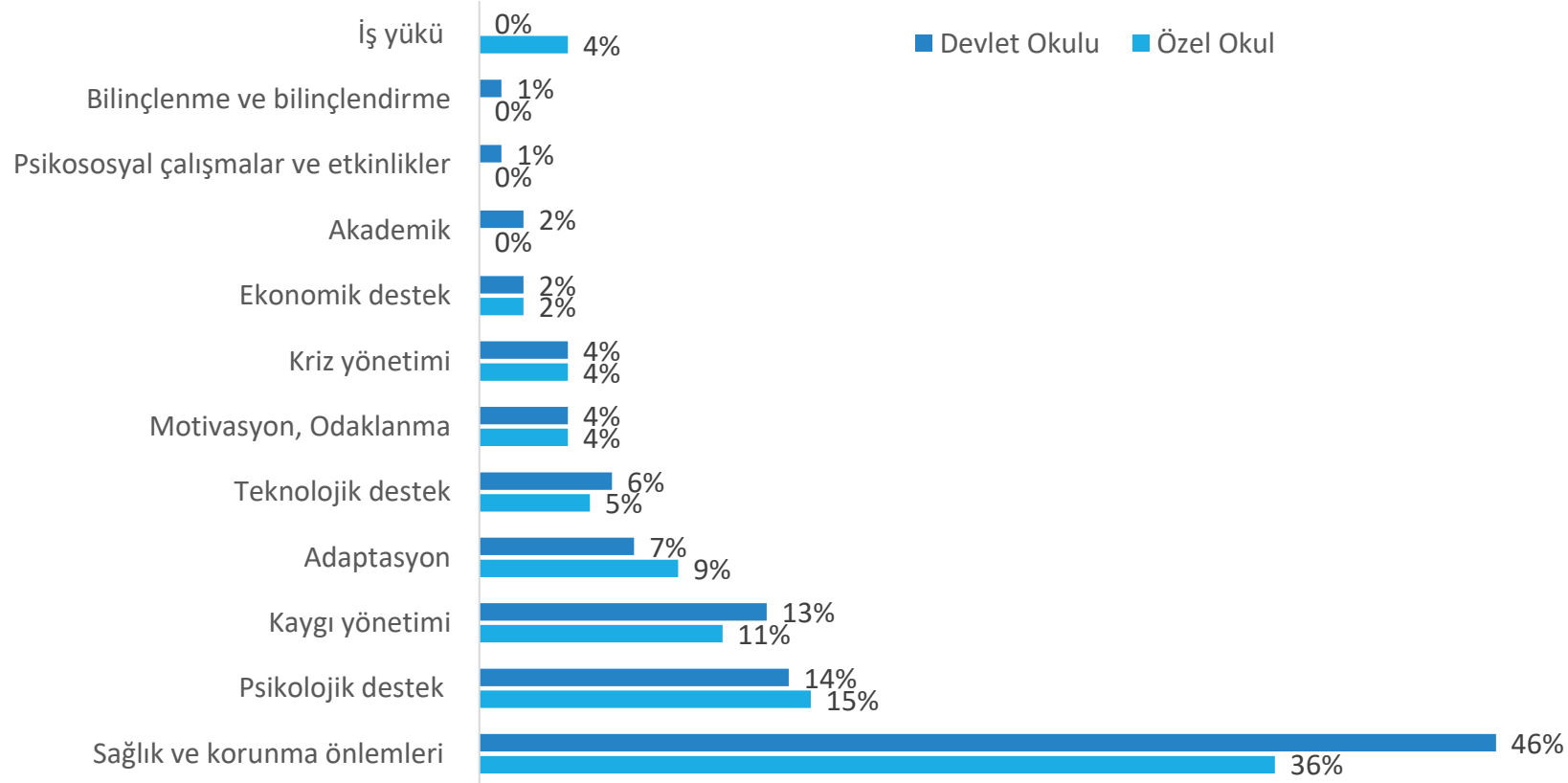
- Yeni düzenin oturtulması sürecinde yaşanabilecek belirsizlik ve bilinmezlikler
- Ölçme ve değerlendirmenin belirsizliği
- Öğrencilerin ruhsal durumunun yaşananlardan ne ölçüde ve nasıl etkilendiğini bilememe zorluğu
- Travma düzeyinde zorluk yaşamış/yaşayan öğretmenleri gerçek anlamda saptayamamak, yeterince yardım edememek

## Uzaktan eğitim senaryosunda yaşanabilecek sorunlar

- Odaklanma sorunları, öğrencinin ilgisini canlı tutabilme
- Ölçme ve değerlendirmenin nasıl yapılacağına net olmaması, ölçme ve değerlendirme olmadan öğrencinin derse odaklanmasını sağlamadaki zorluklar
- Yeni gruplarla ilk etkileşim ve oryantasyon zorluğu (anaokulu, 1. sınıf ve lise hazırlıklar)
- Öğretmenlerin uzaktan eğitimde öğrencilerle nasıl iletişim kuracakları, duygular hakkında nasıl konuşacakları konusunda yeterince bilgi ve tecrübeye sahip olmamaları
- PDR'ye yönelik çerçevesi net online rehberlik müfredatı/etkinliklerinin olmaması

## Sağlık ile ilgili fiziksel endişelerin yanı sıra kaygı yönetimi ve yeni döneme adaptasyon ile ilgili psikolojik desteğe ihtiyaç duyulmaktadır.

Önümüzdeki eğitim döneminde/okula dönüldüğünde hangi konularda desteğe ihtiyacınız olacağını düşünüyorsunuz?\*



Gerek okula dönüş, gerek uzaktan eğitim süreçlerinde okulların farklı alanlarda destek ihtiyacı ortaya çıkmaktadır.

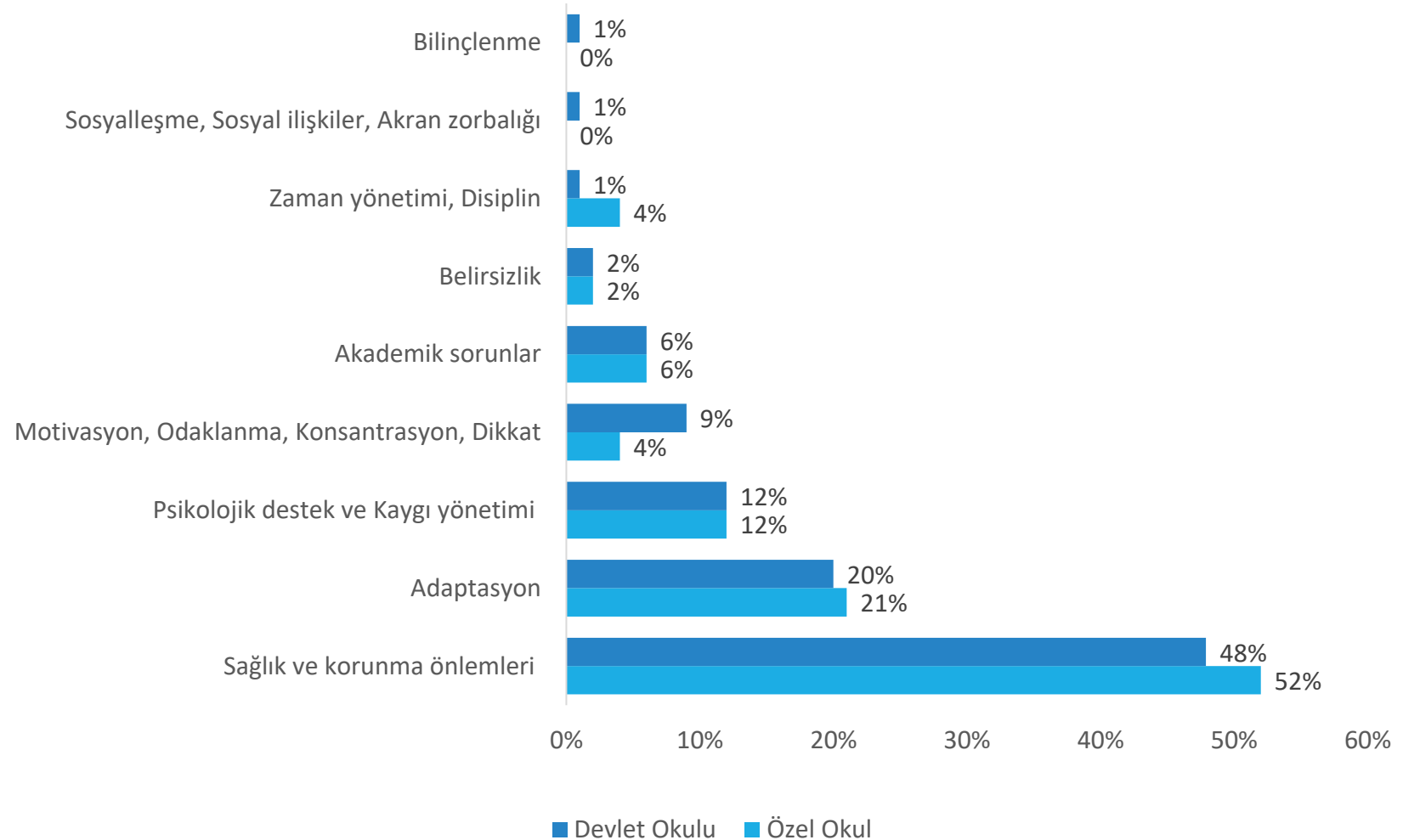
Uzaktan Eğitim Senaryosu için	Her iki senaryo için	Okula dönüş senaryosu için
Öğrencilerin derslere odaklanmasını sağlayacak pedagojik yaklaşımlar	Endişe ve kaygı yönetimi	Korku ve endişe düzeyini arttırmadan kuralların uygulanmasını sağlamak
Dayanıklılık becerileri eğitimleri	Empati geliştirme becerileri	Okula dönmek istemeyen/ okula dönmekten çekinen öğretmenlerin yönetimi
Yeni başlayacak öğrenci gruplarıyla bağ kurma becerileri	Kriz danışmanlığı teknikleri	Velilerinin okula göndermek istemediği öğrencilerin desteklenmesi
Öğretmenlere öğrenci ile duygusal iletişim kurma becerileri eğitimi	PDR'ler için süpervizyon desteği	
PDR'lere online müfredat/ etkinlik seti PDR'lere duygusal destek	Meslektaşlarla fikir ve tecrübe paylaşımı için destek	

Gelecek eğitim döneminde öğrencilerin en çok sağlık ve koruma önlemleri konusunda zorlanacağı düşünülmektedir.

Gelecek eğitim döneminde hem devlet okulu hem de özel okul çalışanları, öğrencilerin **adaptasyon** konusunda zorlanacağını düşünmektedir.

\*Kantitatif (n=306) araştırma bulguları

Önümüzdeki eğitim döneminde öğrencilerin hangi konularda zorluk yaşayacağını düşünüyorsunuz?\*



## HAZIRLAYANLAR

Etel Almaleh (Uzm. Psk./Kalitatif Araştırma Yürütücüsü)

Beliz Çelikbař (Uzman Psikolog)

Çaęla Fırat (Uzman Psikolog)

Selen Urgancıoęlu (Uzman Psikolog)

Yankı Yazgan (Psikiyatı/Araştırma Yürütücüsü)

## KATKIDA BULUNANLAR

Mustafa Balkař (TED Adana Koleji – Direktör)

Aslı Aktan Erciyes (Dr. Psikolog)

Neylan Özdemir (Uzm. Psk. / Çift ve Aile Terapisti)

Yeliz řık Çifçi (Uzman Psikolog)